

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל ה'לך על גחון - תרכ"ו 1866

<p>Every crawler on its belly, and you shall not become impure through them, and you will become impure through them. Our Sages said in Yoma 39a: The school of Rabbi Yishmael taught — sin clogs the heart of a person, as it is said, "You shall not become impure through them and you will become impure through them"; do not read it וְנִטְמָאתָם (and you will become impure) but וְנִטְמָטָם (and you will become clogged).</p>	<p>כל ה'לך על גחון, ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם, ואמרו רבותינו זכרונם לברכה ביומא ל"ט א': תנא דבי ר' ישמעאל עבירה מטמטמת לבו של אדם, שנאמר ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם; אל תקרי ונטמאתם אלא ונטמטם בהם.</p>
<p>Our Rabbis taught: "And you will become impure" — a person who contaminates himself a little, they contaminate him a lot; he contaminates himself from below, they contaminate him from above; he contaminates himself in this world, they contaminate him in the World to Come.</p>	<p>תנו רבנן: ונטמאתם — אדם מטמא עצמו מעט, מטמאין אותו הרבה; מלמטה — מטמאין אותו מלמעלה; בעולם הזה — מטמאין אותו לעולם הבא.</p>
<p>Our Rabbis taught: "And you shall sanctify yourselves and you shall be holy" — a person who sanctifies himself a little, they sanctify him a lot; he sanctifies himself from below, they sanctify him from above; he sanctifies himself in this world, they sanctify him in the World to Come.</p>	<p>תנו רבנן: והתקדשיתם והייתם קדושים — אדם מקדש עצמו מעט, מקדשין אותו הרבה; מלמטה — מקדשין אותו מלמעלה; בעולם הזה — מקדשין אותו לעולם הבא.</p>
<p>Rashi explains: "מטמטם" (clogs) — blocks and seals off from all wisdom. "They contaminate him greatly" — Rashi explains: they leave him to become impure; they do not actively contaminate him, but they allow him, according to what our Sages said in Shabbos 104b: "One who comes to become impure — they open for him; one who comes to purify — they assist him." Therefore, the explanation is that they allow him to become very impure, but not that they actively contaminate him.</p>	<p>ופירש רש"י מטמטם אוטם וסותם מפל חכמה, מטמאין אותו הרבה — פירש רש"י מניחין אותו להטמא, שלא יסתר למה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בשבת ק"ד ב': הבא לטמא פותחין לו, לטהור מסייעין אותו — לכן פירש שמניחין אותו לטמא הרבה, אבל לא שמטמאין אותו.</p>
<p>And it is possible to explain: Behold, it is written (Tehillim 91:11): "For His angels He will command concerning you, to guard you in all your ways," and this is the concept of protection — that they guard a person who walks on the good and straight path. However, when he contaminates himself a little, they no longer guard him, and thus he is left to become very contaminated.</p>	<p>ואפשר לומר דהנה כתוב: "כי מלאכיו יצוה לך לשמרה בכל דרכיך" (תהלים צ"א, י"א), שגזע ענין השמירה שמשמרין את האדם ההולך בדרך הטוב והישר, אבל כשמטמא עצמו מעט שוב אין שומרין אותו ומניחין אותו לטמא הרבה, וזהו מטמאין אותו 'הרבה שמפני שאין שומרין אותו לכן מטמא הרבה כו'.</p>

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

And the explanation of the matter is understood thus: Behold, through mitzvos, one draws into himself "by His faith he shall live" (Chabakuk 2:4), and this is the meaning of (Mishlei 9:5) "Come, eat of my bread," that just as bread becomes sustenance for a man to keep his body alive, so too through the bread of Torah and mitzvos, it becomes life through faith, that he should have vitality in faith.	וביאור הענין יובן דהנה על-ידי המצוות ממשיכין להיות באמונתו יתיה, שזהו ענין "ורעה אמונה", וזהו מה שנאמר: "לכו לחמו בלחמי" (משלי ט', ה'), שכל שיהיה נעשה פרנסה לאדם להחיות גופו, כך על-ידי לחם התורה והמצוות נעשה באמונתו יתיה שיהיה לו 'חיות באמונה' כו
But when there is a lack of Torah and mitzvos, he does not become attached to the aspect of Sovev Kol Almin ("Encompassing All Worlds") to be alive in his faith; and through sin, his heart becomes clogged, distancing him from the level of "by His faith he shall live."	משאין כן בתסרון תורה ומצוות, לא נדבק בו מבחינת סובב כל עלמין להיות באמונתו יתיה, ועל-ידי העבירה מטמטם לבו להרחיקו מבחינת באמונתו יתיה
Because the sin that he committed is toward the side of the "Other Side" (Sitra Achra), which are entities of "something" and separate beings — like false beliefs — opposing "by His faith he shall live."	פי העבירה שעבר לצד הסטרא אחרא, שהם יש ודבר נפרד כו', וכמו אמונות פזבוט נגד באמונתו יתיה
For sin comes from the level of the "Kingdom of the Kelipah" (evil husks), and it causes a situation described as "and the large stone upon the mouth of the well" — a heart of stone. (See Pardes, entry אבן, about the "stumbling stone" and "rock of obstruction.")	פי עבירה ממלכות דקליפה, וגורם בחינת "והאבן הגדולה על פי הבאר" — לב האבן (וראה פרדס ערך אבן בענין אבן נגף וצור מכשול)
And this is the opposite of "Unite our hearts" (said in the Amidah prayer), as explained in the discourse "Mi Mana" (Who Has Counted).	והנה זהו הפך בחינת "ויחד לבבנו" (פנזפר בדבור "המתחיל" מי מנה)
Therefore, through sin — which opposes the Supreme Will — the inner heart certainly cannot be receptive; and even the outer layers of the heart, which come from the heart's Chochmah (wisdom) and Binah (understanding) ("the heart sees," "the heart hears" — see Neshamah, Sechel, Binah), since he damaged his wisdom and will, corresponding to the two thousand years (Alpayim) of Chochmah and Binah — he cannot have the heart receive the light of Chochmah and Binah.	ועל-כן על-ידי העבירה שהיא נגד רצון העליון, אי אפשר להיות פנימיות הלב, אלא גם חיצוניות הלב הבאה מחכמה ובינה דלב — "הלב רואה", "הלב שומע" (נפש נשמה שכל בינה) — כיון שפגם בחכמתו ורצונו, אף שנה ב' אלפים חכמה בינה, אי אפשר שיהיה ללב לקבל אור חכמה ובינה
Additionally, just as bribery blinds the wise — and even if he wants to argue correctly, he is unable — similarly, sin blinds the heart so that it cannot "see."	גם, כמו שהשווה מעור, ואם רוצה לטען כהגון גם לא יכול, כך העבירה מעוננת שלא יהיה הלב רואה
For by the kelipah (impurity) it is said (Tehillim 115:5-6): "Eyes they have, but they do not see," "Their eyes are sealed," "Their ears are blocked," etc.	פי בקליפה נאמר: "עינים להם ולא יראו", "עיניו השעו", "ואזניו הכבדו" כו

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלה על גחון - תרכ"ו 1866

Therefore, what is considered a blemish in the eye (a "dokin" — a spot or thin film) for us is not considered a blemish for them (the forces of impurity).	ולכן הדוקין שפועין לדידו הוי
And therefore, he is unable to reach even the level of love that is in the externality of the heart as well — and this is the concept of the clogging of the heart: that his heart is sealed from awakening the hidden love found within every Jew.	ונמצא כי אינו יכול לבוא אפילו לבחינת אהבה שבהיצוניות הלב גם כן, וזהו ענין טמטום הלב, שלבו אטום מלעורר את האהבה המוסתרת בכל אחד מ'ישוראל כו
See further on the concept of "falling" in the discourse "Ki HeHarim" and in the discourse "Mah Tov", and the analogy of fruits that fall, and this is the idea of the synagogue (Zohar vol. 1).	וראה מענין נפילה בד"בור המתחיל "כי ההרים" ובד"בור המתחיל "מה טוב", וכמשל הפרות שנופלים, (וזהו ענין בית הכנסת (זהר חלק א
And even though "everything is in the hands of Heaven except for fear of Heaven," this means that at the very least, there is a counsel available in the hands of man: through crushing him, even if his heart is like a heart of stone, it will melt.	ואף שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, הינו שעל כל פנים יש לזה עצה היועצת ביד אדם, על ידי מבטשין ליה, ואפילו אם לבו כלב האבן — ימוס
As it says (Tehillim 97:5), "The mountains melted like wax before Hashem," and as in "The mountains skipped like rams" — even hump-backed mountains.	כמו שנגאמר: "הרים כדונג נמסו מלפני ה'", (וכמו) ("ההרים רקדו כאילים", אפילו הרים גבנונים
As in the verse (Micha 1:3–4), "For behold, Hashem is coming forth from His place... and the mountains will melt," meaning He is coming out from the concealment of hiding into revelation.	על דרך מה שכתוב: "כי הנה ה' יוצא ממקומו ... ונמסו ההרים", יוצא מהעלם של ההסתתר אל הגילוי
For "His place" refers to the Name אדני, as it is said (Chabakuk 2:20), "And Hashem is in His holy temple" — and from there is the root of the inner chambers that conceal.	כי מקומו הינו שם א-דני, וכמו שכתוב: "וה' בהיכל קדשו", ומשם שורש ההיכלות המסתירים
And when He "comes out of His place," then "the mountains melt" — and similarly in the soul, through contemplation on the Essence of the Infinite One (Atzmus Ein Sof), then even the heart of stone will melt.	ועל ידי שיוצא ממקומו אז נמסו ההרים, וכן בנפש, על ידי התבוננות בעצמות אור-אין-סוף ברוך-הוא — אז גם לב האבן ימוס
Because in relation to the Essence of the Ein Sof, all the kelipah is nullified and utterly dissolved. (See Tanya ch. 20.)	כי לגבי עצמות אור-אין-סוף — הרי כל הקליפה ('בטלה ומבוטלת' (ענין בספר התניא פרק כ
And this is the concept of teshuvah that causes a person to "leap over a wall" — not in order — see the discourse "Shuvah Yisrael."	וזהו ענין התשובה לדלג שור שלא כסדר (ענין בדבור ("המתחיל "שובה ישוראל
Also related to (Shir HaShirim 1:3) "For the scent of Your oils..." — even the most callous person, when awakened to great mercy, his heart can open.	גם על דרך "לר

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

Similarly regarding (Shir HaShirim 1:3) "For the scent of Your oils..." — therefore also "maidens" (עלמות) — meaning that even the cruel one, when they arouse for him great mercy, his heart will open.	גם על דרך "לריח שמניך" כו', על פן גם "עלמות", כי גם האכזר, על ידי שיעורו לו רחמים גדולים — יפתח לבו.
Similarly, through the arousal of abundant mercy, similar to (Bereishis 29:10) "And Jacob rolled away the stone," his heart can open.	כמו כן על ידי התעוררות רחמים רבים על דרך "ויגל יעקב את האבן" כו
However, that which is written that "through crushing him" — see Zohar III, Parshas Korach 218b regarding "And the Levite shall serve."	אבל מה שכתוב על ידי "מבטשין ליה", ראה זהר חלק ג', פרשת קרח דף קי"ח ע"ב בענין "ועבד הלוי הוא
And see the discourse "Mi El Kamocha" regarding "a broken and crushed heart."	וסדר הדבור המתחיל "מי אל כמוך" בענין "לב נשבר ונדכה"
And the idea is because the severities are only sweetened at their root; therefore, to sweeten the severities of the heart of stone, it must specifically be through severities of holiness — by "crushing him."	והנה כי אין הגבורות נמתקות אלא בשרשן, לכן כדי להמתיק הגבורות דלב האבן — זהו דוקא על ידי גבורות דקדושה מבטשין ליה
And see the discourse "Menoras Zahav" regarding the crushing of olives — that the olive is from the 320 sparks, and through the crushing, etc., as explained in the discourse "VeAtah Tetzaveh."	וראה בדבור המתחיל "מנורת זהב" בענין כתיבת הנזיתים — כי הנזית הוא משש מאות ועשרים ניצוצות, ועל ידי הכתיבה כו' כמו שנתבאר בדבור המתחיל "ואתה תצוה"
Similarly, the soul of Israel (Nishmas Yisrael) itself — therefore, even though his heart has become clogged, the crushing is effective for him, and he brings out his oil.	כמו כן נשמת ישראל מצד עצמו, לכן אף שנסתם לבו — מועלת לו כתיבה ומוציא שמנו כו
And as Rabbi Akiva said to Rabbi Eliezer: "Sufferings are beloved," and the proof is from Menashe.	וכמו שאמר רע"ק לר"א: "סביבין יסורין", והראיה ממנשה
And see what is explained in the discourse beginning <i>Ki Ner Mitzvah</i> , on the topic of "And the beginning of the month is rebuke of discipline," that in order to repair what fell into the three lower kelipos below the 320 sparks, it is specifically through sufferings — to break the vessel.	ועין מה שכתוב בד"בור המתחיל "כי נר מצוה" בענין "וראש חדש תוכחת מוסר", כי לתקן מה שנפל בשלש קליפות הטמאות שלמטה משש מאות ועשרים — זהו דוקא על ידי יסורים — לשבר הכלי
And see also in the discourse <i>VeChol HaAm</i> regarding "the iron furnace," and in Parshas Va'era regarding the staff and the ten plagues, etc.	ועין גם כן בד"בור המתחיל "וכל העם" בענין "כור הברזל", ובפרשת וארא בענין המטה בענין עשרת המכות כו
And when sometimes this method is ineffective, it is not due to a clogging of the heart, but a clogging of the brain — which has become coarse due to involvement in physical matters, even permitted ones.	ומה שלפעמים אינה מועלת עצה זו — הוא אינו מטמטום הלב, אלא מטמטום המוח, שנתגשם מחמת עסק בענינים גשמיים ואפילו דהיתר

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

As it says in the discourse <i>Mar'eihen U'Ma'aseihem</i> — that since he remembers physicality, it is impossible for him to delight in G-d in Gan Eden.	כמו שכתוב בך "בור המתחיל" מראיהם ומעשיהם, שפינו שהוא זוכר גשמיות — אי אפשר לו להתענג על ה' בגן עדן.
And this is the idea of the immersion in the "River of Fire" — to forget the previous comprehension, even from the lower Gan Eden to the upper, and like forgetting the Babylonian Talmud.	וזהו ענין הטבילה בנהר דינור — לשכח ההשגה, אפילו מגן עדן התחתון לעליון, וכמו דלשכח תלמוד בבלי.
For the Babylonian Talmud is illuminated by Binah, while the Jerusalem Talmud is illuminated by Chochmah.	והינו כי בתלמוד בבלי מאיר בינה, ובתלמוד ארץ ישראל מאיר חכמה.
And this is the meaning of "every 'Rav' is from Bavel, every 'Rebbi' is from Eretz Yisrael," because "Rav" is the level of Binah, and "Rebbi" is when the letter י (Yud) — representing Chochmah — shines within him.	וזהו ענין "כל רב מבבל, כל רבי מארץ ישראל", כי "רב" הוא בחינת בינה, ו"רבי" הוא כשמאיר בו יו"ד — בחינת חכמה, כמו שכתוב ב"מאו"א" ריש סימן ס"ז.
Therefore, the matter is: what one receives in the mind is called the "Yesod of Imma" — the point of connection to absorb the flow of Chochmah, and there must be an empty vessel — to withdraw himself, etc.	ואם כן הענין — כי מה שיקבל במוח נקרא יסוד דאימא, התקשרות לקלוט שפע החכמה, וצריך להיות 'כלי ריקן כו', לסלק עצמו כו.
And this is the idea of the two cups of "Naaseh" and "Nishma" — for the cup is the Yesod of the Nukvah, as explained in "Maamarim of the Alter Rebbe" vol. 1, ch. 21.	וזהו ענין שני הכוסות — "נעשה" ו"נשמע", כי כוס הוא יסוד דנוקבא, ב"מאו"א" כף סימן כ"א.
And therefore, when one does not forget the Babylonian Talmud, he is not an empty vessel for the revelation of Chochmah.	ולכן כשלא שכח תלמוד בבלי — לא הנה כלי ריקן לגילוי החכמה.
And from this one can deduce a fortiori: when his mind is preoccupied with physical matters, he certainly is not an empty vessel to receive a revelation of G-dliness.	ומנה ידון קל וחמר — כשהטריד מוחו בענינים גשמיים — אינו כלי ריקן לקבל גילוי אלוקות.
And this is the meaning of "clogging of the mind" — like a <i>tumtum</i> (a person whose gender is concealed), who lacks a receptacle, the Yesod of Nukvah, to receive.	וזהו טמטום המוח — כמו טמטום שאין לו יסוד דנוקבא המקבל.
Or it can be said — like how food brings sleep through coarse vapors that rise to the brain and cover the light of the intellect (see <i>Olas Tamid</i>), so too worldly occupations that preoccupy the brain are like vapors — and this is the clogging of the mind.	או יאמר על דרך שהמאכל מביא את השנה על ידי אידיות גסות העולות למוח ומכסין גילוי אור השכל (בך "בור המתחיל" עולת תמיד) — כן העסקים גשמיים שהטרידו את מוחו — הם כמו אידיות, וזהו טמטום המוח.
Or it can be said similarly — like when one learns a tractate and it becomes fluent to him by heart, even when he's not studying it, it remains in his mind potentially, for when he wishes to recall it, he can — so too physical business and thoughts that he deeply	או יאמר על דרך — כשלימד מסכת ושגורה לו בעל פה, אף כשאינו עוסק בה — עכ"ז ישנה במוח בפה, שהרי מיד שירצה לזכור אותה — יזכור.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

immersed in, even if he no longer thinks about them, they still remain in his mind.	
So too, worldly occupations and physical thoughts that he delved into — even after he is no longer consciously thinking about them — they are still present in his brain.	כמו כן העסקים והמחשבות הגשמיות שהעמיק בהם — אף אחר שאינו מחשב בהם — עכ"ז ישנם במוחו.
And the proof: from the fact that dreams arise from what a person thought during the day.	והראיה — שמנה בא החלום ממה שהרהר ביום כו
And therefore, they cause the clogging of the brain.	ולכן הם גורמים טמטום המוח
And automatically, his heart also becomes hard like stone, because the “Daas” (knowledge) in the brain is the <i>key that includes six</i> — meaning, it is the key to open and draw the light of intellect into the emotions, and that is the meaning of “includes six,” the six emotions: Chesed, Gevurah, Tiferes, Netzach, Hod, Yesod.	וממילא נעשה גם לבו קשה כבדן, כי הדעת שבמוח הוא מפתחא דכליל שית (הינו, פירוש — שהוא מפתח לפתוח שימשוך אור השכל במדות, והינו דכליל שית — שש מדות חג"ת נצ"ח הו"ד יסו"ד), כמו שכתוב בדר"ב בור המתחיל "להבין תוספת ביאור" על פסוק "וידעת היום" פ"ק ג
And in this manner one can also explain the expression in Zohar II, Parshas Beshalach, page 54a: “until the air of purity is not forgotten,” which is before the revelation of the yesodos (foundations) of Abba and Imma, then the <i>feminine buildings</i> , which are the emotions, were blocked.	ועל דרך זה יאמר פירוש המאמר בזהר חלק ב' פ"רשת בשלח דף נ"ד עד "דלא אשתכח אוירא דכיו", שהוא קדם גילוי יסודות דאבא ואמא — אז הו' אבניו נקביו, שהן המדות, סתימאין
And this is the concept of <i>Kaf HaKela</i> (the slingshot of the soul) — because the soul has the power of memory from matters of This World, and even from permissible things, it is like dust that falls on a garment and must be shaken off.	וזהו ענין "כף הקלע" לנשמה, משום שיש לה כח הזיכר מעניני עולם הזה — ואפילו דהיתר — הוא כבאבק הנופל על הבגד וצריך לנערה
See about <i>Kaf HaKela</i> in the discourse beginning “Es Karbani Lachmi” in Likkutei Torah, Parshas Pinchas; and see also Shabbos 152b — that souls are slung from one end of the world to the other.	עין מענין "כף הקלע" בדר"ב בור המתחיל "את קרבני" לחמי" הא' בלקוטי תורה פ"רשת פינחס, וראה מזה סוף פ"ק כ"ג דשבת דף קנ"ב ע"ב — שמקלעין נשמות (מסוף העולם ועד סופו)
And the Maharsha explains there that this refers to the wheel that brings the soul into another body. Similarly, his words are taken from the Zohar, <i>Saba d'Mishpatim</i> 99b — "comes back in reincarnation into the world like a stone in a slingshot" — and that's <i>Kaf HaKela</i> .	ופירש מהרש"א שם שזהו הגלגל שמכניסין הנשמה לגוף אחר. וכיוצא בזה שדב"ר לקוהין מהזהר — סבא דמשפטים דף צ"ט ע"ב: אתי בגלגולא בעלמא "כאבנא בכוספיתא — דהינו "כף הקלע"
And he also explains that this is like laundering — etc.	וגם פירש שזהו קענין כיבוס כו

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלה על גחון - תרכ"ו 1866

And the author of <i>Ikkarim</i> (Maamar 4, end of chapter 33) explains that she (the soul) is slung from the spiritual worlds to this physical world, because she became accustomed to physical thoughts and is pulled after them.	ובעל העקרין מאמר ד', סוף פרק ל"ג, פירש שמקלעין אותה מעולמות הרוחניים לעולם הזה הגשמי — שמאחר שהורגלה במחשבות גשמיות — היא נוטה אחריהן.
And from her essence she has an inclination to the upper world — and neither one is she able to grasp.	ומצד עצמה יש לה נטיה אל עולם העליון, ושניהם אין ביניה להשיג.
And this is the meaning of "they sling her from this to that" — because after they show her the spiritual dimension, they throw her down toward the physical longing, and she suffers immensely over this, like a person in deep pain over losing his body.	וזהו ענין "שמקלעין אותה מזה לזה", שמאחר שמראין לה ענין הרוחני — מפילין אותה לצד הכסופין הגשמיים, ומצטערת מאד צער מפלג על זה, כאדם המצטער על איבוד גופו.
And after she turned toward the physical, they sling her again and separate her from that — and she suffers over that too, as above.	ואחר שנשטתה אל הגשמיות — מקלעין אותה ומפרידין אותה מהם, ומצטערת על זה גם כן כנ"ל.
And so they act with her continually.	וכך נוהגין עמה תמיד.
And something similar is written in the <i>Akeidah</i> (Shaar 101, Parshas Nitzavim): "And when she would ascend to her place, her appearance would change, and her acquaintances would not recognize her; and the king's servants would push her and frighten her, saying: 'Fling her, fling her,' etc.," meaning she would be distanced from the place of desire and would not be able to cling to it — just like a stone slung from the slinger, spanning the full length of the slinger's rope, etc.	וכעין זה כתב בעקדה פרשת נצבים שער ק"א: "ויהי בעלות אל מקומה — נשתנה פני מראיתה ומכיר אין אותה, ונערי המלך משרתיו ידחפוה ויבהלוה, ויאמרו: שמטוה שמטוה כו", שתתרחק ממקום החפץ ולא תוכל להדבק בו, כמו שהאבן הקליעה — היא מרוחקת מן הקולע כל מלא ארץ תכלי הקולע כו.
And in the <i>Shaloh</i> (Tractate Derech Eretz, section 25b), it explains in the name of <i>Pirkei D'Rabbi Eliezer</i> that <i>Kaf HaKela</i> is where the soul is flung from Eretz Yisrael to Chutz La'aretz.	ובשל"ה דף ק"ה סעיף ב' פירש בשם פד"ר ש"פ כף הקלע" הוא מה שמפילין את הנשמה מארץ ישראל לחוץ לארץ.
And it can be explained: Eretz Yisrael represents Malchus of Atzilus, and Chutz La'aretz corresponds to the 320 fallen sparks (Shesh Me'os Ve'Esrin).	ויש לבאר: כי ארץ ישראל היא מלכות דאצילות, וחוץ לארץ — זהו שש מאות ועשרים (ק"נ), כמו שכתוב בלקוטי תורה בבאור על פסוק "אלה מסעי" בד"ב בור המתחיל "הנה" בענין המסעות.
Because, due to her connection to physical matters — even permitted ones, which were taken from the 320 fallen sparks — therefore they sling her to that place.	והנינו: להיות שנתקשרה בענינים גשמיים — אפילו דהיתר — שנקלחו משש מאות ועשרים — על כן לשם מקלעין אותה.
And in <i>Koheles Rabbah</i> (on the verse "Who knows the spirit of man" 3:21) it says: "And the souls of the wicked are confused in the land," as it says (Shmuel I 25:29), "And the soul of your enemies He shall sling them..."	ובקהלת רבה על הפסוק "מי ידע רוח בני האדם" דף צ"ד ע"א — ונשמותיהם של רשעים מטופות בארץ, שנאמר: "ואת נפש אויבך תקלענה" כו.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

From this it seems that the slinging is not from the upper world downward, as the <i>Ikkarim</i> wrote, but within the lower world itself — from desire and thought to the opposite desire and thought, from one extreme to another.	מזה משמע שהקליפה — אינה מהעולם העליון לתחתון, כמו שכתב בעל העקרים, אלא בעולם התחתון עצמו מקלעין אותה מרצון ומחשבה זו — לקצון ומחשבה הפכית מקצה אל קצה.
And from this she suffers greatly — like from south, which is love, to north, which is fear.	ומזה יש לה צער מפלג — כמו מדרום (שהוא אהבה) (לצפון) (שהוא יראה).
And see Zohar, Beshalach 59a, Terumah 142a, and Vayikra 25a.	וראה בזהר פרשת בשלח דף נ"ט ע"א, ותרומה קמ"ב ע"א, ויקרא כ"ה ע"א.
And from the words of the author of <i>Maamar HaMeoros</i> (Shaar Kiryas Arba, ch. 125, 114b), it seems that there is to consider this according to what is said in the Zohar end of Parshas Vayishlach 175b, on the verse "The ways of Hashem are straight; the righteous walk in them and sinners stumble in them."	ומתוך דברי עמ"ה (שער קרית ארבע פרק קכ"ה דף קי"ד ב) — הבנתי שיש להעלות בזה ממה שכתוב בזהר סוף פרשת וישלח דף קע"ה ע"ב על פסוק "כי ישרים דרכי ה' וצדיקים ילכו בהם ופושעים יכשלו בהם".
That there are "paths and trails of Torah," and there are other paths which are not the paths of Torah.	שיש ארחין ושבילין דאורייתא, ויש ארחין אחרנין דלאו אינון ארחין דאורייתא.
And in the <i>Zohar Chadash</i> it elaborates that the "paths and trails of Torah" are the ascending masculine and feminine waters (man and mad) of Zeir Anpin and Nukva of Atzilus.	ובזהר חדש האריך לבאר: כי ארחין ושבילין דאורייתא — הם מ"ן ומ"ד דז"א ונקבא דאצילות.
And the "other paths" are the union of Zeir Anpin and Nukva of the kelipah (impurity).	וארחין אחרנין — הם יחוד ז"א ונקבא דקליפה.
And the righteous walk in holiness, whereas the wicked cannot walk in the holy paths, only in the crooked paths of Zeir Anpin and Nukva of kelipah.	והצדיקים הולכים בקדושה, מה שאין בן הרשעים — אין ביניהם ללכת באורחות האלה, רק באורחות העקלקלות דז"א ונקבא דקליפה.
And this is the idea of "He shall sling it within the slingshot," moving her from one aspect to another.	ואם כן — זהו ענין "יקלענה בתוך כף הקלע", ומשם מקלעין אותה מבחינה זו לבחינה זו.
And even there she did not find rest, etc.	וגם שם לא מצאה מנוח כו.
And behold, what the Rebbe writes here — "and one must shake her" — makes it understood that <i>Kaf HaKela</i> benefits the soul by shaking it from the dust.	והנה מה שכתב אדמו"ר כאן "וצריך לנערה" — מן ש"כ"כ הקלע" זהו מועיל לנשמה לנערה מהאבק.
And it is known that this dust is Malchus of the 320 sparks (K"N), as explained in the discourse <i>Vayei'vek Ish Imo</i> .	וידוע דאבק — זהו מלכות דשש מאות ועשרים (ק"נ), "כמו שכתוב בך"בור המתחיל "ויאבק איש עמו".
And <i>Kaf HaKela</i> , through its shaking and disturbance, shakes her off from that dust.	וכ"כ הקלע" — על ידי הנעוץ והטרדה — מנערה מהאבק הנ"ל.

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלך על גחון - תרכ"ו 1866

And this is similar to what is written in <i>Torah Or</i> , Parshas Noach, in the discourse <i>Mayim Rabim</i> — that the many distractions of This World disturb her through many thoughts, like the worries of livelihood, and when one prays afterward out of that turmoil, it creates an increase of light from the darkness.	וזהו על דרך מה שכתוב ב"תורה אור" פרשת נח ב"ד"בור המתחיל "מים רבים" — שהם טרדות עולם הזה, שמטרידים אותה ברבוי המחשבות, כמו טרדות הפרנסה, וכשאחר כך מתפלל מתוך הטרדה — נעשה יתרון אור מתוך החשך.
So too, it can be said that through <i>Kaf HaKela</i> — which is the matter of throwing the soul into many distracting and confusing thoughts — she becomes very anguished, and from that there results an advantage: she becomes purified from the dust, etc.	על דרך זה יאמר: על ידי "כף הקלע", שהוא ענין שמפילין את הנשמה במחשבות רבות הטרדות ומבלבלות אותה — ועל ידי זה מצטערת מאד, ועל ידי זה נעשה בה יתרון — שהיא נעשית נקייה מהאבק כו.
And one may note the concept of "the wicked will be shaken from it" (Iyov 38:13).	ונש להעלות מענין "וינערו רשעים ממנה" (איוב ל"ח, י"ג).
And this is similar to what is written in the <i>Shaloh</i> , volume 2, <i>Pirkei Avos</i> , "So shall G-d shake every person who does not uphold this matter — from his house and his possessions — and so shall he be emptied and bare" (Nechemiah 5:13).	וזהו כענין מה שכתוב בשל"ה חלק ב' פרקי אבות: "פכה ינער האלקים את כל האיש אשר לא יקים את הדבר הזה — מביתו ומגיעו, וככה יהיה נעור וריק" (נחמיה ה', י"ג).
Similarly is the shaking of <i>Kaf HaKela</i> , which shakes her from her place to a very distant one.	ועל דרך זה הנעור ש"כף הקלע", שמנערין אותה ממקומה למרחוק מאד.
Likewise, "And Hashem shook Egypt" (Yeshayahu 19:1).	(וכן "וינער ה' את מצרים" (ישעיה י"ט, א).
And similarly, there is a shaking for the good: "Shake yourself from the dust; arise..." (Yeshayahu 52:2), "For Hashem has roused Himself from His holy dwelling" (Zechariah 2:17), "like a hen shaking herself from her feathers..."	וכמו כן יש נעור לטובה: "התנערי מעפר, קומי" (ישעיה נ"ב, ב'), "כי נעור ה' ממעון קדשו" (זכריה ב'), "כמהדא תרנגולתא דמנערא מן קיטמיה" (ב', י"ז).
"He shakes his hands from holding bribes..." (Yeshayahu 33:15).	(נעור כפיו מתמוה" (ישעיה ל"ג, ט"ו).
And certainly, if he had thoughts of sin — for that, <i>Kaf HaKela</i> is not effective, and he needs Gehinnom.	וכל שכן אם הרהר בעבירה — שלזה אין מועיל "כף הקלע", אלא צריך גיהנום.
See about Gehinnom in <i>Maamarei Admur HaEmtza'i</i> , vol. 3, siman 13: "The valley (גיא) refers to Yesod of the feminine aspect of holiness — Yerushalayim is called 'Valley of Vision.'"	עין מענין גיהנום ב"מאמא" חלק ג' סימן י"ג: "גיא" (נקרא יסוד דנקבא דקדושה, ירושלים — גיא חזיון).
And see what's written about this in the discourse <i>V'nashev BaGai Mul Beis Peor</i> — that it is the idea of nullification and lowliness, and regarding Moshe it is said: "And He buried him in the valley..."	ועין מה שכתוב מזה ב"בור המתחיל" ונשב בגיא מול בית פעור", שהוא ענין הבטול והשפלות, ובמשה "נאמר: ויקבר אותו בגיא".
And in the future it is said: "Every valley will be raised and every mountain and hill will be lowered" (Yeshayahu 40:4).	ולעתיד נאמר: "כל גיא ינשא, וכל הר וגבעה ישפלו" (ישעיה מ', ד).

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

And see the discourse <i>Simeni K'Chosam</i> on the concept of the engraved seal, and also there in <i>Maamarei Admur HaEmtza'i</i> regarding Yesod of the Nukvah of kelipah: Gehinnom is the "Valley of the Shadow of Death," the "Valley of Slaughter."	וענין בד"ביר המתחיל "שימני כחותם" בענין "חותם שוקע", ועוד שם ב"מאו"א" — ויסוד דנקבא דקליפה: "גיי הנם", "גיי צלמות", "גיי ההריגה", גיא גימטריא י"ד — סוד הקדוה שביסוד
And the intent is that just as the Yesod (foundation) of the Nukvah (female) of holiness is attachment to G-dliness, until it becomes a hollow that sinks to receive the light of revelation — so too, in reverse: when one becomes attached to evil desires, he becomes a recipient from them, a Nukvah of the kelipah (impurity), as it is written, "that you stray after."	והמכנין דכמו יסוד דנקבא דקדושה — הוא התקשרות לאלוהות עד שהוא חלל שוקע לקבל אור הגילוי — כן להפך: כשמתקשר לתאוות רעות, הרי נעשה בחינת מקבל מהם ובחינת נקבא דקליפא, כמו שכתוב: "אשר אתם זנים".
And when he becomes greatly connected, this is the Yesod of the Nukvah of the kelipah; therefore it is also called "Gai" (valley).	וכשמתקשר הרבה — זהו יסוד דנקבא דקליפא, לכן נקרא גם כן "גיא".
And similarly, the Yesod of the Nukvah of holiness is called a "cup," which is a vessel to receive the revelation of G-dly light — the wine of Torah, and it is called "the cup of blessing."	ועל דרך זה נקרא יסוד דנקבא דקדושה "כוס" — שהוא כלי לקבל גילוי אור האלוהי, יינה של תורה, "ונקרא "כוס של ברכה".
And corresponding to this, there is also the Yesod of the Nukvah of the kelipah — the "cup of poison," as it says in Bereishis Rabbah, Parshas Vayeshev, chapter 88 — that it is the Yesod of the Nukvah of the kelipah that receives harsh severities.	וזה לעומת זה יסוד דנקבא דקליפא — "כוס התרעלה", כמו שכתוב בבראשית רבה וישב פרשה פ"ח — שהוא יסוד דנקבא דקליפא שמקבלת הגבורות קשות.
And this is also <i>Gai Hinnom</i> (Valley of Hinnom).	"וזהו גם כן "גיא הנם".
And see in <i>Pardes</i> , entry "Gehinnom," where it says: "All commentators agreed that it is the attribute of Gevurah... because it comes from the accusers, and it is called 'Gai' (valley) — a term of depth, as it says: 'a deep pit is the mouth of a strange woman.'"	וענין בפרד"ס ערך "גיהנום", וז"ל: "כל המפרשים הסכימו שהוא הגבורה כו', מצד המקטרגים, ונקרא "גיא" לשון עמק, כי 'שוחה עמקה פי זרות' עכ"ל".
And also there it explains that <i>Gai Chazon</i> refers to Malchus.	ועוד שם פירש ש"גיא חזון" נקראת המלכות.
And similarly explained in the Zohar, Parshas Miketz, that "Gai" is a term for depth.	וכן פירש בזוהר פרשת מקץ, ש"גיא" לשון עמק.
Therefore, it is by his own hands that he completes it for himself: for by becoming the Yesod of the Nukvah of the kelipah — that is, by attaching himself to evil desires — from there the punishment is drawn upon him.	ואם כן — מדועיל ידיה משתלים ליה: שעל ידי שנעשה בחינת יסוד דנקבא דקליפא, שהוא התקשרות לתאוות רעות — על ידי זה משם נמשך לו הענש.
And see in Zohar, beginning of Parshas Miketz, on the verse "He appointed a limit to darkness" (Iyov 28:3) — that the Gevurah called "darkness" has a limit, meaning a "bad strap" — the Nukvah of the kelipah — in order that it should strike through her, and perform the act of Gevurah by means of that limit.	וענין בזוהר ריש פרשת מקץ על פסוק "קץ שם לחשך" — דהגבורה הנקראת "חשך" יש לה קץ, דהינו "רצועה בישא" — נקבא דקליפא — כדי שתלקה על ידיה ותפעל פעולת גבורתה על ידי קץ זה.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

And it is called "Ketz" (end) because it brings an end and destruction to all beings, and it is also called "Ketz Kol Basar" (the end of all flesh), because it destroys flesh.	ונקראת גם "קץ" על שם שנותנת קץ וכליון לכל הבריות, ונקראת גם "קץ כל בשר", על שם שמכלה הבשר.
And the one who sets this limit of darkness is Binah, from which the judgments are aroused toward Gevurah, and from which all the effects draw forth. (See Zohar Chama there.)	והמשים הקץ הזה לחשך — היא הבינה, שממנה דינן מתעדין אל הגבורה, וממנה נמשכים כל הפעולות (ועיין "זהר חמה" שם).
And the Ramaz explains there that this "Ketz" is the Nukvah of the kelipah — the harshest severities — whose entire function is to destroy everything, and therefore she herself is Gehinom, which consumes the wicked.	והרמ"ז שם פירש שקץ הנ"ל — זהו גקבא דקליפא, שהיא הגבורות היותר קשות, שכל עקרון לכלות הכל, ואם כן — היא גופה גיהנום המכלה את הרשעים.
And the sinner draws it upon himself by his attachment to sins — for this is itself the level of the Yesod of the Nukvah of the kelipah.	והחוטא — מושך עליו על ידי התקשרותו לעבירות, ושנהו עצמו בחינת יסוד דגקבא דקליפא.
And this is what is said: "See, I have set before you life and good, etc." (Devarim 30:15).	וזהו שנאמר: "ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב (כו)" (דברים ל', ט"ו).
And this is what our Sages said: "A person contaminates himself below, and he is contaminated from Above."	וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "אדם מטמא — עצמו מלמטה — מטמאין אותו מלמעלה".
The explanation is — because by his own hands he brings it upon himself: just as he drew upon himself an impure spirit, afterward the punishment is drawn upon him from that very aspect itself.	פירושו: להיות מדועיל ידיו משתלים — שקמו שהמשיך עליו רוח מסאבא, אז אחר כך נמשך עליו העונש מבחינה זו עצמה.
And just as it is said: "The reward of a mitzvah is a mitzvah" — that the reward of the mitzvah is the mitzvah itself, for one moment of repentance and good deeds is better than all the life of the World to Come —	וכמו שאמרו: "שכר מצוה — מצוה", ששכר המצוה — היא המצוה עצמה, שיפה שעה אחת בתשובה — ומעשים טובים מכל חיי העולם הבא.
so too, conversely: the punishment of the sin is the sin itself, from which the punishment to punish him is drawn forth.	כן להפך: עונש העבירה — היא העבירה עצמה, ש"שממנה גופא נמשך העונש להענישו כו".
In order to purify his soul — like the analogy of a stain that falls on a garment, which must be cleaned in order for it to be fit to enjoy the radiance of the Shechinah.	בכדי לטהר נפשו — שהוא כמשל הכתם הנופל על הבגד, שאצריך לנקותו בכדי שיהיה ראוי ליהנות מזיו השכינה.
And according to what was said earlier — that Gehinnom is the Yesod of the Nukvah of kelipah — it would seem not understood how through this the stain is cleaned.	ולפי מה שנאמר ש"גיהנום" — זהו יסוד דגקבא דקליפא — לכאורה אינו מובן איך על ידי זה ינקה מן הכתם.
However, the matter is: just as the exile of Egypt is called the "iron furnace," which purified the Jewish people to make them fit to receive the Torah —	אבל הענין: כמו שגלות מצרים נקרא "כור הברזל", שזכך את נשמת ישראל להיות ראויין לקבל את התורה —

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

and Egypt was the nakedness of the land — yet through the hardship of the slavery and the suffering of the body, refinement was achieved —	וְהָרִי מִצְרַיִם הִיא עֲרוֹת הָאָרֶץ, אֲכָל עַל יְדֵי קָשִׁי הַשְׁעָבוֹד וְיִסּוּרֵי הַגּוֹף — זֶהוּ גֹרֶם הַזְכוּף.
and this is what is said, "And Pharaoh brought them close" (Shemos 14:10) — meaning that even though the furnace is the kelipah that afflicts a person, nevertheless, through it refinement is achieved.	וְזֶהוּ שְׁנֵאמַר: "וּפָרַעֲהָ הִקְרִיב" (שְׁמוֹת י"ד, י') — דְּהִינּוּ שָׂאֵף שְׁהַכּוֹר הוּא הַקְלִיפָה הַמְיַסֵּר אֶת הָאָדָם, עַל יְדֵי זֶה בָּא הַזְכוּף.
And this is what is said, "Everything Hashem made for His sake" (Mishlei 16:4).	(וְזֶהוּ שְׁנֵאמַר: "כָּל פֶּעַל ה' לְמַעַנְהוּ" (מִשְׁלֵי ט"ז, ד
And similarly it is understood the concept of refinement through the sufferings of Gehinnom — even though the affliction is through the severities of Gehinnom, harsh severities of kelipah, a foreign fire.	וְעַל דָּרוֹךְ זֶה יוֹבֵן עֲנָנוּ הַזְכוּף עַל יְדֵי יִסּוּרֵי גֵיהֲנוֹם — אֵף שֶׁהַמְיַסֵּר הוּא יִסּוּרֵי גֵיהֲנוֹם, גְּבוּרוֹת קָשׁוֹת דְּקְלִיפָה, אִשׁ זָרָה.
And this is the meaning of "He appointed a limit to darkness" — meaning the limit is Gehinnom, and Hashem placed it against the darkness — to correct the darkness that the wicked have caused.	וְהִינּוּ "קִיץ שֶׁם לַחֲשָׁךְ" — דְּהִינּוּ הַקִּיץ — זֶהוּ גֵיהֲנוֹם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁם אוֹתוֹ לַחֲשָׁךְ — לְתַקֵּן הַחֲשָׁךְ. לְשַׁעֲשׂוֹ הַרְשָׁעִים.
And as it says in Bereishis Rabbah, Parshas Noach, chapter 33: "Thus are the wicked darkness, Gehinnom is darkness, the abyss is darkness, and it is inevitable that the wicked should go to Gehinnom."	וְכֵמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּבִרְאשִׁית רַבָּה נֹחַ פָּרָשָׁה ל"ג: "כָּךְ הַרְשָׁעִים — חֲשָׁךְ, גֵּיהֲנוֹם — חֲשָׁךְ, תְּהוֹם — חֲשָׁךְ, וְהַבְּלִתִי רְשָׁעִים לְגֵיהֲנוֹם" עכ"ל.
And behold, based on this, a wise person will understand that even in the service of the World to Come in This World — that is, in deep focus during prayer and the like —	וְהִנֵּה עַל פִּי זֶה יִתְבַּנֵּן הַמַּשְׁפִּיל: כִּי גַם בְּעֶסְקֵי הָעוֹלָם — הָבָא בְּעוֹלָם הַנֶּה — דְּהִינּוּ בַּעֲיוֹן תְּפִלָּה וְכִיוּצָא בְּזֶה.
(And see Torah Or, Parshas Miketz, discourse <i>Vayehi Miketz HaShnasayim Yomim</i> — where it says: "And if one comes only to enjoy the radiance of the Shechinah, he must remove the memory of This World; certainly one who seeks to cleave to Him through Torah and prayer.")	וְעֵינֵינוּ "תוֹרָה אוֹר" פֶּרֶשֶׁת מִקֵּץ, בְּד"ב הַמִּתְחִיל "וַיְהִי" מִקֵּץ שְׁנָתִים יָמִים" — וְז"ל: "וַיֵּמָּה אִם לֹא בָּא אֶלָּא לִיהֲנוּת מִזֵּיו הַשְּׂכִינָה — צָרִיךְ הוּא לְהַסִּיר כַּח הַזִּכָּר מֵעוֹלָם הַנֶּה, הָבָא לְדַבָּקָה בּוֹ יִתְבַּרְךְ עַל יְדֵי תוֹרָה (וְתַפְלָה — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה" עכ"ל).
And also in Likkutei Torah, discourse <i>Ki Sishma Bekol</i> perek aleph —	וְעֵינֵינוּ גַם כֵּן בְּלִקּוּטֵי תוֹרָה ד' בּוֹר הַמִּתְחִיל "כִּי תִשְׁמַע 'בְּקוֹל' פָּרָק א
— that it is impossible to reach this without shaking worldly matters out of the brain.	שָׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה בְּלִתִּי אִם יִנָּעַר הָאָדָם עֲנִינֵי — 'עוֹלָם הַנֶּה מִן הַמוֹחַ כּו
And based on what was explained above about Torah and mitzvos — that through them it is drawn down that "in His faith he shall live" — it will also be explained the matter of the letter "vav" in "gachon."	וְעַל-פִּי מָה שְׁנִתְבָּאָר לַעֲיִל בְּעֲנָנוּ הַתוֹרָה וְהַמִּצְוֹת — שְׁעַל-יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ לְהִיּוֹת "בְּאַמוּנָתוֹ יִחְיֶה" — יִתְבָּאָר "גַּם כֵּן עֲנֵנוּ נוֹ ד' גַּחֲוֹן

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלה על גחון - תרכ"ו 1866

For behold, our Sages said in Kiddushin: why were the early ones called "scribes"? Because they would count all the letters in the Torah, and they would say that the letter "vav" of "gachon" is the halfway point of the Torah in letters.	פי הנה אמרו רבותינו זכרונם לברכה בקדושין: למה נקראו הראשונים "סופרים"? שהיו סופרים כל האותיות שבתורה, והיו אומרים: זו ד' גחון — חצי התורה באותיות.
And likewise, the "ayin" of "yichrosmena chazir miyaar" is the halfway point of Tehillim.	ועל דרך זה: עין ד' כרסמנה חזיר מייער — חצי תהלים.
And the Maharsha explains that the "vav" of "gachon" interrupts the power of the serpent, because "gachon" refers to the serpent, as he was cursed: "on your belly you shall go," and the "vav" interrupts his power.	ויפירש במהרש"א: כי זו ד' גחון מפסיק כח הנחש, כי גחון — זהו הנחש, כמו שנתקלל: "על גחונך תלך", והיו מפסיק כחו.
And similarly, the "ayin" of "yichrosmena" weakens the seventy (nations) compared to the pig, as Rashi explains in Parshas Toldos.	וכן עין ד' כרסמנה — חזיר מייער, כי כל ספר תהלים הוא להחליש כח ע' (שבעים) שנמשלו לחזיר, כמו שפירש רש"י זכרוננו לברכה פרשת תולדות.
And the matter is, for in the Torah there are two aspects: Chesed and Gevurah, and this is the meaning of "oz v'tushiyah" (strength and wisdom).	והענין הוא: כי בתורה יש ב' בחינות — חסד וגבורה, וזהו עז ותשועה.
And therefore, in the Torah are found all punishments — from the side of Gevurah, as explained above.	ולכן נמצא בתורה כל הענושין — מצד הגבורה, וכמו שנתבאר לעיל.
As it is written, "From His right hand, a fiery law unto them" — meaning the Torah is a combination of Chesed and Gevurah.	וכמו שכתוב: "מימינו אש דת למו" — שהתורה כלולה מחסד וגבורה.
And this is the idea of the "aseh" (positive commandments) and "lo taaseh" (negative commandments) in the Torah.	וזהו ענין עשה ולא תעשה שבתורה.
And the "vav" is halfway through the Torah — meaning it connects the two halves, connecting Chesed and Gevurah.	והנו — הוא חצי התורה, הינו שהוא מחבר שני החצאין, מחבר חסד וגבורה.
Just as it is said, "Might and fear are with Him; He makes peace," where Michael, angel of water, and Gavriel, angel of fire, do not extinguish each other.	כדרך משל: "ופחד עמו עשה שלום", מיכאל שר של מים וגבריאל שר של אש — ואין מכבים זה את זה.
So too, this is the idea of the "vav" of "gachon" — which is a great "vav" (vav rabbah), an illumination that is not from the framework of the worlds at all, and therefore it connects Chesed and Gevurah.	וכן הוא ענין זו ד' גחון — שהיא בחינת זו רב רבא, שהיא מבחינת ההארה דלאו מקלל מסתכלא בעלמין, ולכן היא מחברת חסד וגבורה.
And therefore, it interrupts also the power of the serpent, for the root of the serpent's sustenance is from the left line.	ולכן היא מפסקת גם כן כח הנחש, כי שרש ניקת הנחש — הוא מקו קו השמאל.
Because from the left line the nourishment for the external forces extends, as explained at length above.	כי מבחינת קו השמאל — נמשך ניקה לחיצונים, וכמו שנתבאר לעיל באריכות.

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
כל הלקח על גחון - תרכ"ו 1866

And the serpent is the root of all evil, as is known regarding the idea of "the serpent came upon Chavah and injected her with impurity."	והנחש — הוא שרש כל הרע, כמו שנודע בענין "בא נחש על חוה והטיל בה זיהמא".
And even though at the giving of the Torah at Sinai their impurity ceased, afterwards it returned.	ואף כי על ידי מעמד הר סיני — פסקה זיהמתם, אבל לאחר כך חזרה כו
Therefore, through the "vav" of "gachon," the power of the serpent is interrupted — just as through the event of the giving of the Torah at Sinai their impurity ceased, because light pushes away darkness, etc.	לכן על-ידי וו ד"גחון — מפסיק כח הנחש, כמו שעל-ידי מעמד הר סיני פסקה זיהמתם, כי האור דוחה את החשך כו
Therefore, through the light of Torah, the darkness of the serpent is pushed away.	ולכן על-ידי אור התורה — דוחה חשך הנחש
And this is the meaning of what our Sages said: "If only they had abandoned Me but kept My Torah — the light within it would return them to good."	וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "הלואי אותי עזבו ותורתי שמרו — המאור שבה מחזירן למוטב".
Whereas from the aspect of the right line, there is no nourishment for the external forces, etc.	מה שאין בו מבחינת קו הימין — אין נמשך יניקה להיצונים כו
And that which Yishmael came forth from Avraham was before he was circumcised; but even after circumcision, Esav came forth from Yitzchak.	ומה שיצא ישמעאל מאברהם — זהו קדם שנמול, אבל יצחק — יצא ממנו עשו אף אחר שנמול
This is because from the aspect of Gevurah, severe severities can extend, as explained above.	להיות כי מבחינת הגבורות — יכול להמשיך גבורות קשות, וכנזכר לעיל
Because evil at its root is not evil at all — as the Satan and Peninah intended for the sake of Heaven.	כי הרע בשרשו — אינו רע כלל, וכמו שטן ופננה — לשם שמים נתפנונו
And sometimes it is said that the Satan "set his eyes on the first Temple," meaning that from his root he is not evil yet.	ופעם אמרו: "נתן עיניו במקדש ראשון" — והינו שמצד שרשו — אינו רע עדין
However, as it descends in the chain of worlds below, it becomes evil.	אבל בהשתלשלותו למטה — נעשה רע
And its root of nourishment above is from the aspect of Gevurah.	ושרש יניקתו למעלה — הוא מבחינת הגבורות
For behold, the root of Gevurah above is flaming fire — and just as we see that from fear and flaming fire in prayer, there can afterward be anger —	כי הנה שרש הגבורות למעלה — הוא בחינת רשפי אש, וכמו שרואים שצדק היראה ורשפי אש שבתפלה — יהיה אחר כך בחינת הכעס
As it says "and His anger burns" in Shema.	וכמו שכתוב: "ותורה אף" בקריאת שמע
Even though the anger is on the opposite of holiness, still it is anger — and it is the root of evil.	ואף שהכעס — הוא על ההפך — עם כל זאת הוא בחינת כעס, והוא שרש הרע

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלך על גחון - תרכ"ו 1866

And see elsewhere about the river Dinur that flows from the sweat of the holy living creatures.	ועין במקום אחר בענין נהר דינור שיצא מזיעתן של חיות הקדש.
Therefore, the "vav" of "gachon," because it connects Chesed and Gevurah (the concept of including the left within the right), automatically leaves no nourishment for the serpent.	ולכן הו' ד' גחון — מצד שהוא מחבר חסד וגבורה (הינו: כלילת שמאל בימין) — ממילא אין לנחש שום ניקה.
And in the soul of man, this is the evil inclination, for "Satan" and "Nachash" with the kolel (inclusive count) equal $364 + 1 = 365 =$ יצר הרע (evil inclination).	ובנפש האדם — זהו היצר הרע, כי "שטן" ו"נחש" עם הכלל — גימטריא א', והוא השטן, והוא היצר הרע.
And through the "vav" of "gachon," the serpent's power is interrupted, enabling the fulfillment of "with all your heart" — with both inclinations.	ועל ידי ו' ד' גחון — מפסיק כח הנחש, שיוכל להיות "בכל לבבך" — בשני יצרים.
And similarly, the concept of the seventy (ע') connections in "yichrosmena chazir miyaar" is understood —	ועל דרך זה יובן ענין העין (ע') תלויי ד' כרסמנה חזיר "מייער".
For behold, the root of the seventy nations' nourishment is from the aspect of seventy connections, because the letter ayin corresponds to the ז"ת (seven lower sefirot) of Binah — the root of the seven primordial kings that fell in the Shattering (Shevirah).	כי הנה שרש ניקת העין (ע') — הוא מבחינת עין תלויי, כי העין היא בחינת ז"ת דבינה, שרש ז' מלכים קדמואין שנפלו בפשיטה.
And therefore, it is called "ayin teluya" (dependent ayin), because the vitality of those fallen kings comes from the encompassing level of "levonah" (frankincense).	ולכן נקראת "עין תלויה", כי החיות שלהם — הוא מבחינת המקיף דלבונה.
And Tehillim (Psalms) is the narration of the praises of the Creator, how all creations sing songs of praise — a state of nullification of existence.	והנה התהלים — הוא ספור שבחי הבורא יתברך, איך נשכל הנבראים אומרים שירה — בבחינת בטול היש.
Similar to Shema ("Hear O Israel"), which at "Shema" there is the clarification of 288 sparks and the elevation of the Name Ban.	ועל דרך זה קריאת שמע, ששם הוא ברור רפ"ח ניצוצין ועלות שם ב"ן.
And through the nullification in Shema, the 288 sparks and the Name Ban are purified.	ועל ידי הבטול דקריאת שמע — מבררין את הרפ"ח ניצוצין ואת שם ב"ן.
And so too, the power of the pig (chazir) is interrupted, since Tehillim also includes Chesed and Gevurah.	ויכמו כן — מפסיק כח החזיר, משום שגם התהלים — כלול מחסד וגבורה.
And this is what it says: "At midnight I rise to give thanks to You," because midnight includes the two halves.	וזהו נשכחוב: "תצות לילה אקום להודות לך", כי התצות כולל ב' תצאין.
And it is explained elsewhere that this is higher than the two halves individually, as mentioned regarding the "vav" of "gachon."	וכמו שכתוב במקום אחר — שזהו יתר גבוה מב' תצאין, וכנזכר לעיל בענין ו' ד' גחון.

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כל הלה על גחון - תרכ"ו 1866

And this is the meaning of "from the voice of the splitters" — from the voice of the halves, meaning half of the Torah (vav of gachon) and half of Tehillim (ayin teluya), and through this the power of the serpent and the pig is broken.	וזהו "מקול מחצצים" — מן הקול דהו חצאין, היינו חצי התורה שהוא בחינת ו' ד"גחון, וחצי תהלים שהוא 'עין תלויה, ועל ידי זה נפסק כח הנחש והחזיר כו
And therefore it says: "Every creature that goes on its belly" — because through the "vav" of "gachon," it is fulfilled "you shall not defile yourselves with them" and "you shall become impure through them," etc.	ולכן נאמר: "כל הולך על גחון", שעל-ידי ו' ד"גחון — על-ידי זה "ולא תטמאו בהם ונטמאתם בהם" כו
Because since the power of the serpent, the source of all impurities, is interrupted, therefore you shall not become impure, etc.	כי מאחר שמפסיק כח הנחש — מקור כל הטמאות — 'פג'ל, לכן "ולא תטמאו" כו
And therefore, our Sages said in Tanna D'vei Eliyahu that repentance comes through Torah — that if he was accustomed to read one page, let him now read two pages, etc.	ולכן אמרו רבותינו בתנא דבי אליהו: שהתשובה — על-ידי התורה; שאם היה רגיל לקרות דף אחד — 'לקרא שני דפים כו
Meaning, to learn more than he was accustomed — and thus in Torah there is the rectification of repentance for what he damaged.	הינו ללמוד יותר מהרגיל, ועל-ידי זה בתורה יש תקון 'התשובה על מה שפגע כו
And this is like the refinement of Kaf HaKela and Gehinnom, which come to refine.	והדבר דומה לזכוף ד"כף הקלע" וגיהנום — שבאים לזכוף
However, through Torah one can fix it — like through the rectifications of repentance, etc.	אבל על-ידי התורה — יכול לתקן אותו, כמו על-ידי 'תקוני התשובה כו
This is because through Torah, the power of the serpent and the pig, the source of all impurities, is interrupted.	והינו: משום שעל-ידי התורה — מפסיק כח הנחש והחזיר, מקור כל הטמאות
Therefore, rectification is found also through Torah.	'לכן נמצא גם כן תקון על-ידי התורה כו

[NOTE: Summary (S):

The discourse explores how Torah — particularly certain midpoint markers like the ו"ו דגחון ("vav of gachon") and the ע' דיכרסמנה ("ayin of yichrosmena") — has the spiritual power to **interrupt and weaken the forces of impurity**, especially the primordial evil rooted in the serpent (*nachash*) and the pig (*chazir*).

● ו"ו דגחון:

The "vav" represents a bridge between **Chesed** and **Gevurah**, two fundamental energies in Torah (kindness and severity).

It unites them peacefully — blocking the serpent's ability to draw nourishment from Gevurah (the left side), which is normally a source of spiritual danger when unbalanced.

● ע' דיכרסמנה:

The "ayin" connects to the 70 nations (symbolizing the lower shattered kings — ז' מלכין קדמאין).

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כָּל הַלֵּךְ עַל גִּחְוֹן - תַּרְכִּי"ו 1866

Tehillim, through its praise and nullification of self to G-d, weakens the hold of these fallen forces.

- **Stopping the Snake and the Pig:**

The serpent (*nachash*) symbolizes the root of all tumah (impurity) and sin.

Torah study — particularly via the internal light of Torah — **severs the spiritual flow to evil**, stopping both the snake and the pig (who symbolize chutzpah and arrogance).

- **Role of Gehinnom and Kaf HaKela:**

Just like Gehinnom and Kaf HaKela refine the soul after it becomes dirty, **Torah can preemptively achieve this purification** — without the need for those painful processes — through deep study and return (teshuvah).

- **Torah as True Rectification:**

When one increases Torah study — even just doubling one's normal regimen — it **cleanses** the damage of sin, functioning like a spiritual soap that polishes the soul.

Torah *itself* has the built-in power to repair what was broken.

Practical Takeaway (P):

- **If you feel distant, spiritually heavy, or "stuck,"** don't despair — **increase your Torah learning** even slightly beyond your usual habit.

Even a small addition in Torah study can **sever the roots of impurity** clinging to the soul.

- **When struggling with internal negativity (bad habits, anger, arrogance, lust),** remember:

Torah learning realigns the soul at its source, cutting off the 'nourishment' evil receives and restoring you to a state of higher purity.

- **Commit today:** If you're used to studying one page, study two.

If you say one chapter of Tehillim, say two.

Let the Torah be your personal *refining fire* — sweet and luminous instead of painful and punishing.

True Chassidic Story (C):

The Chassid of the Baal Shem Tov and the Power of One Extra Line

There was once a simple chassid of the **Baal Shem Tov** who struggled with terrible thoughts and urges.

He came to the Baal Shem Tov crying, "Rebbe, what can I do? The more I fight, the worse the thoughts get!"

The Baal Shem Tov smiled warmly and said:

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

כָּל הַלֵּךְ עַל גָּחוֹן - תֵּרַכּ"ו 1866

"When a filthy room is dark, you cannot see how dirty it is.

But if you light a small candle, suddenly you notice the dust.

Do not waste your time sweeping in the dark. Instead, light more candles."

He advised the chassid to **learn one extra pasuk of Torah** every day, without even worrying about "fixing" himself.

After a few weeks, the man returned — bright, clean, peaceful.

The Baal Shem Tov explained:

"One line of Torah — said with heart — shatters a hundred rooms of darkness."

Exactly as our discourse taught: it is **Torah's inner light** that naturally **pushes away the darkness** — stronger than any battle.